

Le chêne et le roseau, version moche

1. תנו רבנן לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז מעשה שבא רבי אלעזר (בן ר') שמעון ממגדל גדור מבית רבו והיה רכוב על החמור ומטייל על שפת נהר ושמח שמחה גדולה והיתה דעתו גסה עליו מפני שלמד תורה הרבה נזדמן לו אדם אחד שהיה מכוער ביותר אמר לו שלום עליך רבי ולא החזיר לו אמר לו "ריקה כמה מכוער אותו האיש שמא כל בני עירך מכוערים כמותך?" אמר לו "איני יודע אלא לך ואמור לאומן שעשאני כמה מכוער כלי זה שעשית" כיון שידע בעצמו שחטא ירד מן החמור ונשתטח לפניו ואמר לו "נענית לך מחול לי" אמר לו "איני מוחל לך עד שתלך לאומן שעשאני ואמור לו כמה מכוער כלי זה שעשית" היה מטייל אחריו עד שהגיע לעירו יצאו בני עירו לקראתו והיו אומרים לו "שלום עליך רבי רבי מורי מורי!" אמר להם "למי אתם קורין רבי רבי" אמרו לו "לזה שמטייל אחריו" אמר להם "אם זה רבי אל ירבו כמותו בישראל" אמרו לו "מפני מה?" אמר להם כך וכך עשה לי אמרו לו "אעפ"כ מחול לו שאדם גדול בתורה הוא" אמר להם "בשבילכם הריני מוחל לו ובלבד שלא יהא רגיל לעשות כן" מיד נכנס רבי אלעזר בן רבי שמעון ודרש : לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז ולפיכך זכה קנה ליטול הימנה קולמוס לכתוב בו ספר תורה תפילין ומזוזות: (תענית, כ.)
 2. א"ר ירמיה משום רשב"י ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן (סוכה, מה:)
 3. שלח רבי לדבר באשתו שלחה ליה כלי שנשתמש בו קודש ישתמש בו חול ... שלח לה נהי דבתורה גדול ממני אבל במעשים טובים מי גדול ממני שלחה ליה בתורה מיהא גדול ממך לא ידענא, במעשים ידענא (בבא מציעא פד:)
 4. כי הוו מקלעי ר' ישמעאל ברבי יוסי ור' אלעזר בר' שמעון בהדי הדדי הוה עייל בקרא דתורי בינייהו ולא הוה נגעה בהו (בבא מציעא פד.)
- רש"י :** **לגבי הדדי** - פניס אל פניס: **בקרא דתורי** - למל צקל: **בינייהו** - צין שניהן מתחת כריסן מתוך שכריסן גדול:
5. **משנה:** וכן עיר שלא ירדו עליה גשמים כן עיר שלא ירדו עליה גשמים, דכתיב **עמוס ד** : והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר" אותה העיר מתענה ומתרעת, וכל סביבותיה מתענות ולא מתריעות. רבי עקיבא אומר, מתריעות ולא מתענות.
- גמרא:** אמר רב יהודה אמר רב ושתייהן לקללה

רש"י: **שתיהן לקללה** -אקרא קאי האי דכתיב: "על עיר אחת אמתיר ועל עיר אחת לא אמתיר" שניהם לקללה אותה שימטיר עליה רוב גשמים שמקלקלין את התבואה ואת שלא ימטיר אין גשמים ואין תבואה גדילה

איכה א, יז: היתה ירושלם לנדה ביניהם אמר רב יהודה אמר רב לברכה כנדה מה נדה יש לה היתר אף ירושלים יש לה תקנה

איכה א, א: היתה כאלמנה אמר רב יהודה לברכה כאלמנה ולא אלמנה ממש אלא כאשר שהלך בעלה למדינת הים ודעתו לחזור עליה

רש"י: ולא אלמנה ממש -דהא לא כתיב אלמנה אלא היתה כאלמנה כאשר העומדת באלמנות חיות על בעלה שהלך ועתיד לחזור:

מלאכי ב, ט: וגם אני נתתי אתכם נביזים ושפלים אמר רב יהודה לברכה דלא מוקמי מינן לא רישי נהרי ולא גזיריפטי

רש"י: **דלא מוקמי מינן רישי נהרי** -מוכסין: גזיריפטי -סרליוטין מרוב בזיון:

מלכים א יד, טו: והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה במים אמר רב יהודה אמר רב לברכה דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן מאי דכתיב **משלי כז, ו** "נאמנים פצעי אוהב ונעותרות נשיקות שונא" טובה קללה שקילל אחיה השילוני את ישראל יותר מברכה שבירכן בלעם הרשע אחיה השילוני קללן בקנה אמר להם לישראל "והכה ה' את ישראל כאשר ינוד הקנה" מה קנה זה עומד במקום מים וגזעו מחליף ושרשיו מרובין ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו אין מזיזות אותו ממקומו אלא הולך ובא עמהן דממו הרוחות עמד הקנה במקומו אבל בלעם הרשע בירכן בארז שנאמר **במדבר כד, ו** "כארזים עלי מים" מה ארז זה אינו עומד במקום מים ואין גזעו מחליף ואין שרשיו מרובין אפילו כל הרוחות שבעולם נושבות בו אין מזיזות אותו ממקומו כיון שנשבה בו רוח דרומית עוקרתו והופכתו על פניו ולא עוד אלא שזכה קנה ליטול הימנו קולמוס לכתוב בו ספר תורה נביאים וכתובים תנו רבנן לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז מעשה שבא רבי אלעזר בן ר' שמעון ...

